

Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien lukiokoulutuksen turvaamista Kokemäellä

1 Kokemäen kokoomuksen valtuustoryhmän valtuustoaloite 15.12.2025

Valtuustoaloitteessa todetaan, että väestöennusteiden mukaan ikäluokat tulevat pienenemään lähivuosina, mikä asettaa suuria haasteita koulutuksen järjestämiselle pitkällä aikavälillä. Kokoomuksen valtuustoryhmä Kokemäellä pitää ensiarvoisen tärkeänä, että varaudumme tähän kehitykseen ennakoivasti ja lukiokoulutus turvataan Kokemäellä myös tulevaisuudessa.

Kokemäen kokoomuksen valtuustoryhmä esittää, että kaupunki käynnistää selvitystyön viipymättä lukiokoulutuksen turvaamiseksi Kokemäellä. Selvityksessä tulee tarkastella eri vaihtoehtoja lukiokoulutuksen järjestämisen turvaamiseksi pitkällä aikavälillä, mukaan lukien yhteistyömahdollisuudet naapurikuntien ja muiden koulutuksen järjestäjien kanssa sekä toiminnan taloudellinen ja pedagoginen kestävyys.

Selvitystyössä on huomioitava kaupungin taloudellinen kantokyky ja vastuullinen varainkäyttö siten, että ratkaisut ovat kustannustehokkaita, mutta eivät vaaranna koulutuksen laatua tai nuorten mahdollisuuksia suorittaa lukio-opinnot omassa kotikunnassaan.

2 Lukiokoulutus

Lukio on 2,5-4 -vuotinen, yleissivistävä toisen asteen koulutus, joka antaa valmiudet jatkaa opintoja yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa.

Lukiolaissa (10.8.2018/714) säädetään yleissivistävästä lukiokoulutuksesta. Valtioneuvoston asetuksella säädetään lukiokoulutuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista, oppiaineista, opintojen rakenteesta sekä opintojen laajuuksista. Opetushallituksen antamat opetussuunnitelman perusteet määrittävät opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt. Opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimukset lukiokoulutuksessa on määritelty asetuksessa (14.12.1998/986).

Nuorten lukiokoulutuksen laajuus on 150 opintopistettä ja sen päätteeksi suoritetaan ylioppilastutkinto. Pakollisia tai valtakunnallisia valinnaisia opintoja on oltava vähintään 114-122 opintopistettä. Koulutuksen järjestäjän päättämiä valinnaisia opintoja voi olla korkeintaan 28-36 opintopistettä. Käytännössä opiskelijat valitsevat valinnaisiksi opinnoiksi ylioppilaskirjoitukseen valmistumiseen liittyviä opintoja ja kirjoitettavien aineiden valinnaisia opintoja. Lukiokoulutuksen osaksi on käytännössä mahdollisuus valita muutamia opintoja ammatillisesta koulutuksesta, ammattikorkeakoulusta, yliopistosta tai vapaasta sivistyksestä (esim. Kansalaisopistosta).

Koulutuksen järjestäjä laatii paikallisen opetussuunnitelman, jossa päätetään tarkemmin opetuksen tavoitteista ja sisällöistä sekä opiskelijoille tarjottavista opintojaksoista ja opetuksen toteuttamisesta.

2.1 Lukiokoulutuksen järjestämistavat

Lukiokoulutuksen järjestämislupa voidaan lukiolain mukaan myöntää kunnalle, kuntayhtymälle, rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle. Myös valtion oppilaitoksissa voidaan järjestää lukiokoulutusta.

Kunnalliset lukiokoulutuksen järjestäjät vastaavat 88 prosentista lukion oppimäärän opiskelijoiden kouluttamisesta. Yleisimmin kunnat järjestävät lukiokoulutusta toimimalla itse koulutuksen järjestäjinä. Kunnat voivat järjestää lukiokoulutusta myös yhteistoiminnassa muiden kuntien kanssa joko vastuukunta- tai kuntayhtymämallin mukaisesti.

Lukiokoulutuksen järjestämisluvassa määritetään kunnat, joiden alueella koulutusta järjestetään. Järjestämislupa on tyypillisesti yhden kunnan alueelle. Oppilaitosverkosta päättää koulutuksen järjestäjä.

Kunnat voivat järjestää lukiokoulutusta myös kuntayhtymämallilla. Tällöin kunnat muodostavat yhdessä muiden kuntien kanssa kuntayhtymän, joka toimii koulutuksen järjestäjänä omistajakuntien puolesta. Kuntayhtymä on jäsenkunnista erillinen julkisoikeudellinen oikeushenkilö, joka hoitaa jäsenkuntiensa puolesta kuntayhtymän perussopimuksen mukaisia tehtäviä.

Kuusi koulutuskuntayhtymää järjestää lukiokoulutusta: Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia, Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia, Koulutuskuntayhtymä Tavastia, Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä, SASKY koulutuskuntayhtymä ja Savon koulutuskuntayhtymä SAKKY. Toistaiseksi minkään kuntayhtymän lukiokoulutuksen järjestämislupa ei ole palautunut takaisin peruskunnalle.

Kuntayhtymä on yksi kuntien yhteistoiminnan muoto ja se on myös yksi tapa järjestää lukiokoulutusta. Kaikissa lukiokoulutusta järjestävissä koulutuskuntayhtymissä on tällä hetkellä myös ammatillista koulutusta ja osassa myös muuta koulutusta, kuten vapaata sivistystyötä.

3 Kokemäen lukion toiminnan esittely

Kokemäen lukio tarjoaa laadukasta opetusta innostavassa ja turvallisessa oppimisympäristössä noin sadalle opiskelijalle tarjoten mahdollisuuden kehittyä sekä oppijana että ihmisenä. Lukio toimii samassa rakennuskompleksissa Kokemäen yhtenäiskoulun kanssa. Päivittäin lukiolaisia on kohtaamassa 18 ammattitaitoista opettajaa, joista kymmenen opettaa myös yhtenäiskoululla.

Opiskelija

Lähes kaikille opiskelijoille opiskeluympäristö on entuudestaan tuttu. Opetushenkilöstön oppilastuntemus siirtyy perusopetuksesta toiselle asteella osittain samojen opettajien välityksellä. Tutustuminen lukiokoulutukseen aloitetaan jo kahdeksannella luokalla ja sitä syvennetään yhdeksännellä luokalla. Lukiovalmiuksia antavaa kerhotoimintaa toteutetaan jo yhdeksännen luokan aikana.

Pienessä yksikössä on hyvät mahdollisuudet yksilölliseen opiskelijoiden kohtaamiseen ja ohjaamiseen. Polkuopinnot toimivat opiskelun suunnittelun syventämisen tukena. Opinnot on ryhmitelty kolmeen polkuun: Luonnontiede-polku, Kansainvälisyys-polku ja Business-polku. Monipuolisesti ammattitaitoinen henkilöstö mahdollistaa lukion paikallisten opintokokonaisuuksien toteuttamisen.

Oppimisen tukena Kokemäen lukiolla toteutetaan laajaa monialaista palvelukokonaisuutta, joka sisältää mm. perusopetuksen oppimäärää kertaavat opintojaksot, kerhotoiminnan, yksilö- ja ryhmämuotoisen tukiopetuksen sekä erityisopetuksen yhteistyössä Nakkilan lukion kanssa.

Yhdistelmäopintoja ja oppilaitosyhteistyötä on mahdollista edelleen kehittää Sataedun ja Saskyn kanssa. Väyläopintoyhteistyötä on mahdollista laajentaa lähes kaikkiin Suomen ammattikorkeakouluihin. Opintojaksot eri oppilaitosten toimipisteillä mahdollistuvat pääosin siten, että toisen oppilaitoksen opiskelijat voivat osallistua oppitunneille etänä. Lisäksi he voivat osallistua yhteisiin retkiin ja tapahtumiin.

Olympia-akatemian Satakunnan urheiluakatemiatoiminta alkaa elokuussa 2026 ja yhteistyötä tehdään tässäkin lähilukioiden sekä Saskyn ja Sataedun kanssa. Yrittäjyys-opintokokonaisuudessa yhteistyötä syvennetään Kokemäen Yrittäjien kanssa. Tällä tavoin työelämäyhteistyötä saadaan vahvistettua.

Yhteiset tilat perusopetuksen kanssa mahdollistavat Satakunnan hyvinvointialueen järjestämien opiskeluhoitopalveluiden paremman saavutettavuuden. Kokemäen kaupungin Virtaamo-toiminta tukee opiskelijan kokonaisvaltaista hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä. Kaupungin nuorisopalvelut jalkautuvat säännöllisesti opiskelijoiden tueksi. Aikuislukio toiminta mahdollistaa lisäkouluttautumisen aikuisväestölle ja antaa nuorelle vaihtoehdoisen tavan suorittaa lukio-opinnot.

Opiskelijoiden eroaminen Kokemäen lukiosta kesken opintojen on todella vähäistä.

Opetuksen järjestäminen

Kokemäen lukiolla on sitoutunut ja ammattitaitoinen henkilöstö. Opetushenkilöstön yhteiskäyttö perusopetuksen ja kansalaisopiston kanssa mahdollistaa aineenopettajien työllistymisen. Aineenopettaja voi keskittyä lukiossa pienempään opetettavien aineiden määrään. Opettaja voi keskittyä laadukkaaseen tietyn aineen opettamiseen.

Kokemäen lukion toimintakulttuuri on opiskelijalähtöinen ja innovatiivinen. ICT-palveluiden hyvä paikallinen saatavuus tukee osaltaan niin opiskelijoiden kuin opettajienkin päivittäistä työskentelyä.

Kokemäen lukion on pitkät perinteet aina vuodesta 1917 alkaen. Tätä aikaisemmin lukiokoulutusta Satakunnassa on järjestetty vain Porissa ja Raumalla. Oma lukio on tärkeä Kokemäen imagolle.

Opetustilat

Koulukeskuksella on hyvät tilat opetuksen järjestämiseksi. Koulukeskuksen tilat tukevat myös lukiouudistuksessa 2029 ylioppilaskirjoitettaviksi aineiksi tulevia kuvataidetta, musiikkia ja liikuntaa.

Koulukeskukselle on valmistunut monitoimitila musiikin opetukseen ja pienryhmien toimintatilaksi sekä uudet tilat kotitalousopetuksen käyttöön. Tiloihin on keskitetty aiempaa paremmin opiskeluhuollon toimijoiden tilat.

Varsinaisten opetustilojen lisäksi opiskelijoilla on käytössään opiskelua ja hyvinvointia tukevia erillisiä tiloja lukiolla.

Auditorio mahdollistaa koko lukion yhteiset tilaisuudet ja toimivan tilan yhteistyöhön kodin ja koulun sekä sidosryhmien välillä.

Koulukeskuksen välittömässä läheisyydessä toimivat kirjasto, uimahalli, Tulkkila-sali sekä lähiliikuntapaikat monimuotoistavat osaltaan oppimisympäristöä.

Kulttuurivaihto

Kulttuurivaihto kansainvälisten opiskelijoiden myötä lisää suvaitsevaisuutta, antaa arkeen kansainvälisiä kokemuksia ja opettaa toimimaan kansainvälisissä konteksteissa. Kansainvälisten opiskelijoiden rekrytoinnin myötä opiskelijamäärä voidaan saada pidettyä tarkoituksen mukaisella tasolla.

Kansainvälisyyden kautta tehdään yhteistyötä lukioiden ja yritysten välillä (mm. Vietnamissa toimiva suomalaista opetussuunnitelmaa käyttävä oppilaitos TTD). Erasmus+ -toiminta on alkamassa ja sitä on helppo laajentaa sivistysosaston muille toimijoille esimerkiksi perusopetuksen ja kansalaisopiston oppijoille sekä opettajien ammatillista osaamista kehittävään Job Shadowing -toimintaan ulkomailla.

4 Lukiokoulutuksen rahoituksen määräytyminen

Lukiokoulutus on opiskelijalle maksutonta. Tämä kattaa opetuksen, oppimateriaalit, ylioppilastutkinnon viisi ensimmäistä koetta sekä kouluruokailun ja koulumatkatuen.

Lukiokoulutuksen rahoitus Suomessa perustuu valtion ja kuntien yhteisvastuuseen, ja järjestelmään tulee merkittäviä muutoksia vuosina 2026-2028. Uudistus vaikuttaa valtaosin alle 200 opiskelijan lukioiden rahoitukseen. Rahoitus on laskennallista, ja se perustuu opiskelijamääriin sekä koulutuksen järjestäjälle määrättyyn yksikköhintaan.

Kunnat ja valtio rahoittavat lukiokoulutuksen yhdessä. Kunnat ovat suurin rahoittaja: jokainen kunta rahoittaa lukiokoulutusta riippumatta siitä, järjestääkö se itse lukiokoulutusta. Kuntien lakisääteinen rahoitusosuus vuonna 2025 on yli sata euroa kuntalaista kohti.

Valtion vuoden 2025 talousarvion mukaan lukiokoulutuksen valtionosuusrahoitus koostuu kuntien 570 miljoonan euron ja valtion 333 miljoonan euron rahoitusosuuksista. Lukiokoulutuksen valtionosuus on siis pääosin kuntien rahaa. Tämän lisäksi lukiokoulutusta järjestävät kunnat rahoittavat lukiokoulutusta vapaaehtoisesti, kun ne kompensoivat valtion rahoitusleikkauksia.

Kunnan tai kuntayhtymän, jolla nuorten oppimäärän mukaisten ja sisäoppilaitosmuotoisten opiskelijoiden kokonaismäärä on vähintään 200, tilanne säilyy pääosin entisellään. Tunnusluvun laskennan muutos koskee valtaosin siis vain pieniä, alle 200 opiskelijan koulutuksen järjestäjiä. Ns. ei-syrjäisillä kunnilla ja kuntayhtymillä nykyinen korotus käytännössä puolittuu. Syrjäisen kunnan kriteerit eivät Kokemäellä täyty.

Uusien säännösten mukaisia yksikköhintoja otetaan käyttöön vaiheittain. Vuoden 2026 yksikköhintojen määrityksessä painotetaan 33 prosenttia ja vuoden 2027 yksikköhinnoissa 67 prosenttia uusien säännösten mukaista laskentaa. Vuoden 2028 yksikköhinnat määritetään kokonaan uusien säännösten mukaisesti.

Vuoden 2025 lukiokoulutuksen keskimääräinen yksikköhinta on 8 433,30 €/opiskelija. Kokemäen saama yksikköhinta vuonna 2025 on 11 004,45 €/opiskelija. Käytännössä yksikköhinnan korotus tulee puolittumaan vuoteen 2028 mennessä.

EU/ETA-alueen ulkopuolelta tulevat toisen asteen opiskelijat eivät kuulu valtionosuusrahoituksen piiriin 1.8.2026 alkaen. Näistä ns. kolmansista maista tulevilta opiskelijoilta peritään jatkossa lukuvuosimaksuja lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa.

Koska kuntayhtymä on oma oikeushenkilö, saa se koulutuksen järjestäjänä lukiokoulutuksen vos-rahoituksen suoraan itselleen. Kunnat eivät kuitenkaan välty lukiokoulutuksen rahoitusvastuustaan luopumalla lukiokoulutuksen järjestämisestä. Kunta osallistuu lukiokoulutuksen rahoittamiseen kunnan asukasperusteisen rahoitusosuuden muodossa. Sen lisäksi kunnat myöntävät usein täydentävää lisärahoitusta koulutuskuntayhtymille. Lakisääteistä lisärahoitusvastuuta ei kuitenkaan ole, mikäli Kokemäen kaupunki luopuisi lukiokoulutuksen järjestämisestä.

4.1 Lukiokoulutuksen kustannukset Kokemäellä vuonna 2024

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän raporttien 2024 mukaan Kokemäen kaupunki sai valtionosuutta 1 085 000 €, Lukiokoulutuksen kustannukset olivat 1 129 000 € ja kunnan asukasperusteinen rahoitusosuus lukiokoulutukseen oli 658 000 €.

• Kokemäen kaupungin saama valtionosuus:	+1 085 000 €
• Lukiokoulutuksen kustannukset:	-1 129 000 €
• Lakisääteinen asukasperusteinen rahoitusosuus:	<u>-658 000 €</u>
• Kokemäen kaupunki rahoittaa lukiokoulutusta:	-702 000 €

Vuonna 2024 Kokemäen kaupungin kustannukset lukiokoulutuksen järjestämisen osalta olivat samaa suuruusluokkaa kuin asukasperusteinen rahoitusosuus. Kunnat rahoittavat lukiokoulutusta asukasperusteisesti riippumatta siitä, järjestävätkö ne lukiokoulutusta.

5 Yhteistyömahdollisuudet

5.1 Yhteistyömahdollisuudet naapurikuntien kanssa

Lähikunnilta Eura, Harjavalta, Huittinen, Nakkila ja Säkyä on tiedusteltu halukkuutta yhteistyöhön lukiokoulutuksen järjestämiseen liittyvissä asioissa. Lähikunnat suhtautuvat lukioiden väliseen yhteistyöhön positiivisesti.

Toteutettuja yhteistyömuotoja ovat olleet mm. rehtorien välinen yhteistyö, hankeyhteistyö, opettajien koulutus, opetustarjonta sekä yhteisten opettajien käyttäminen.

Laajempaa yhteistyötä haastavat kuitenkin oppituntien pituudet ja niiden sijoittaminen työpäiviin sekä koulukuljetukset. Yhteistyö perusopetuksen ja ammatillisen koulutuksen kanssa niin ikään haastavat työjärjestysten suunnittelua.

Yhteistyömahdollisuuksia saattaisi vielä löytyä oppimisen tuen järjestelyiden osalta, yrittäjyysopintojen, korkeakouluyhteistyön ja kansainvälisyyden tiimoilta.

Lähikuntien sivistysjohtajat katsovat, että lähiseudun lukioiden yhdistyminen ei ole ajankohtaista vielä lähitulevaisuudessa. Opiskelijamäärien laskua, olosuhteiden ja rahoitusjärjestelmän muutosta on toki seurattava. Kokemäellä ja lähikunnissa

ikäluokkien pieneneminen alkaa näkyä opiskelijamäärien huomattavampana laskuna 2030-luvulla.

Eura ja Säkylä ovat osaltaan selvittäneet syksyllä 2024 lukioidensa yhdistymistä, mutta päättivät jatkaa itsenäisinä toimijoina. Lähikuntien yhteistyömahdollisuuksia on käsitelty Huittisissa syksyllä 2025 valtuustoaloitteen pohjalta. Euran, Eurajoen, Harjavallan, Huittisten, Nakkilan ja Säkylän sivistysjohtajat ja lukioiden rehtorit kokoontuivat Kokemäelle yhteistyöpalaveriin 5.5.2026. Palaverissa vaihdettiin kuulumisia kunnissa meneillään olevista kehityskohteista. Yhteistyön syventämisen mahdollisuuksia pohdittiin mm. yhteisten opettajien hyödyntämisen osalta. Lisäksi lukion rehtorit pohtivat mahdollisuutta ottaa käyttöön lähikuntien osalta yhteinen tuntikaavio työjärjestysten yhteensovittamisen mahdollistamiseksi ainakin joiltakin osin.

5.2 Yhteistyömahdollisuudet muiden koulutuksen järjestäjien kanssa

Kokemäellä toisen asteen koulutusta tarjoaa kolme opetuksen järjestäjää: Kokemäen kaupunki tarjoaa lukiokoulutusta sekä SASKYn ja Sataedun koulutuskuntayhtymät tarjoavat ammatillista koulutusta.

Molempien ammatillisten koulutuskuntayhtymien kanssa on käyty keskustelua yhteistyömahdollisuuksista. Sekä SASKY että Sataedu suhtautuvat myönteisesti yhteistyömahdollisuuksiin.

SASKY-koulutuskuntayhtymän toimipiste asemoituu Kokemäen keskustan läheisyyteen. SASKY on vuosien varrella toteuttanut myös Kokemäellä useita rakennushankkeita ammatillisen koulutuksen tarpeisiin. SASKY tarjoaa lukiokoulutusta Ikaalisten ja Ruoveden lukioissa sekä Pirkanmaan aikuislukiossa.

Sataedun Kokemäen toimipiste asemoituu hyvien liikenneyhteyksien varrelle, Valtatien 2 ja Kokemäen rautatieaseman läheisyyteen. Hyvät liikenneyhteydet puoltavat saavutettavuutta myös muualta maakunnasta. Sataedulla on meneillään rakennushanke, jonka tavoitteena on toimivat ja modernit, mutta nykyistä pienemmät tilat. Syntyvälle kampusalueelle olisi mahdollista rakentaa myös tilat lukiokoulutukselle. Rakennushankkeen ollessa jo käynnissä päätöksiä lisätilojen rakentamisesta pitäisi kuitenkin tehdä ripeästi.

6 Ennakkovaikutusten arviointi

Ennakkovaikutusten arviointia lukiokoulutuksen eri järjestämisvaihtoehtojen välillä on tehty pyytämällä SWOT-analyysejä eri tahoilta. Analyyseissä on pyydetty pohtimaan, mitä vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia on ennakoitavissa eri koulutuksenjärjestäjien näkökulmasta. SWOT-analyysejä on pyydetty Sataedulta, Saskylta, lukion opiskelijakunnalta, Yhteiskoulun oppilaskunnalta ja OAJn Kokemäen paikallisyhdistykseltä. Lisäksi ennakkovaikutusten arviointia ovat tehneet yhteistyössä sivistysjohtaja sekä lukion ja yhtenäiskoulun rehtorit, kun opetuksen järjestäjänä toimii Kokemäen kaupunki tai ammatillinen koulutuskuntayhtymä.

SWOT-analyysien pohjalta on yhteenvedona arvioitu olennaisimpia mahdollisuuksia ja haasteita eri koulutuksen järjestämismuotojen näkökulmasta.

6.1 Kokemäen kaupunki lukiokoulutuksen järjestäjänä, olennaisimmat mahdollisuudet ja haasteet

6.1.1 Olennaisimmat mahdollisuudet

Aloittaville opiskelijoille tuttu opiskeluympäristö ja opettajien oppilastuntemus mahdollistaa opiskelijoiden yksilöllisen kohtaamisen ja ohjaamisen. Polkuopinnot luonnontieteessä, kansainvälisyydessä ja Business-opinnoissa ohjaavat opiskelijaa valitsemaan mielekkään opintokokonaisuuden. Taito- ja taideaineiden laadukas opetus uudistetuissa tiloissa. Ylioppilaskirjoitukset laajenevat koskemaan myös taito- ja taideaineita syksystä 2029 lähtien. Laadukas opetus uudistetuissa tiloissa antaa opiskelijoille hyvät edellytykset menestyä myös taito- ja taideaineiden opinnoissa.

Aikuislukiotoiminta sekä yhteistyö perusopetuksen ja Kokemäen kansalaisopiston kanssa vahvistavat Kokemäen lukion toimintamahdollisuuksia. Yhteinen opiskelijahuolto perusopetuksen kanssa sekä kaupungin toteuttamat palvelut, kuten ICT-, nuoriso- ja liikuntapalvelut tukevat osaltaan opiskelijan opintoja.

Koulukeskuksen välittömässä läheisyydessä toimivat kirjasto, uimahalli, Tulkkila-Sali sekä lähiliikuntapaikat monipuolistavat osaltaan lukion oppimisympäristöä.

Lähiseudun lukioiden välistä yhteistyötä on mahdollista syventää ja synergiaetuja hakea. Ammatillista koulutusta paikkakunnalla tarjoavien Saskyn ja Sataedun kanssa oppilaitosyhteistyötä ja yhdistelmäopintoja on mahdollista kehittää edelleen.

Uusina toimintoina on alkamassa Erasmus+ sekä urheiluakatemiatoiminta. Kansainväliset opiskelijat tukevat osaltaan lukion toimintaedellytyksiä ja mahdollistavat kulttuurivaihdon kokemäkeläisten nuorten kanssa.

Lukion ja kansalaisopiston rehtorin innovatiivinen ja yhteistyöhakuinen toimintatapa luo hyvät mahdollisuudet lukion kehittämiseksi myös tulevaisuudessa.

6.1.2 Olennaisimmat haasteet

Olennaisin haaste lukiokoulutuksen järjestämisessä on opiskelijamäärän lasku ikäluokkien pienentyessä. Opintojaksotarjontaa jouduttaneen supistamaan opiskelijoiden vähenemisen myötä. Muodollisesti kelpoisen henkilöstön saatavuus hankaloitunee opetustarjonnan vähenemisen myötä. Pienessä lukiossa lukuvuoden aikana sama opintojakso pääsääntöisesti voidaan toteuttaa vain kertaalleen. Vuorovuosittain toteutettavat periodit edellyttävät hyvää työjärjestysteknistä suunnittelua.

Lukion tilat edellyttävät osittain esteettömyyden parantamista ja ajanmukaistamista.

Yhteistyö ammatillisen koulutuksen kanssa tuottaa välimatkan, aikatauluerojen ja eri lainsäädännön puitteissa toimimisen vuoksi haastetta.

Taloudelliset resurssit vähenevät pienten lukioiden valtionosuuksien pienentyessä. Kansainvälisten opiskelijoiden valtionosuusperusteisuus on päättymässä ja korvautumassa lukuvuosimaksuilla.

6.2 Ammatillinen kuntayhtymä lukiokoulutuksen järjestäjänä

6.2.1 Olennaisimmat mahdollisuudet

Toisen asteen opintopolku yhtenäistyy ja yhdistelmäopintojen suorittaminen yhteisellä kampusalueella helpottuu. Joillakin opintojaksoilla voi hyödyntää monipuolisia oppimisympäristöjä ja opettajien ammatillista osaamista. Perusopetuksen oppilaat huomioivat mahdollisuuden valita ammatillisia opintoja lukio-opintojen rinnalle.

Rautatieaseman läheisyyden koetaan parantavan saavutettavuutta. Parempi saavutettavuus saattaisi kasvattaa lukion opiskelijamäärää. Yhteinen kampusalue voisi mahdollistaa modernit, uudet opetustilat. Lukion opiskelijat huomioivat isommassa opiskelijayhteisössä mahdollisuuden laajemmalle sosiaaliselle verkostolle.

Opiskeluhuollon henkilöstön saatavuus yhteisellä kampuksella parantunee kasvavan opiskelijamäärän myötä.

6.2.2 Olennaisimmat haasteet

Kun ikäluokat pienenevät, myös opiskelijamäärä todennäköisesti pienenee. Lukiokoulutuksen järjestäminen ilman yhteistyömahdollisuutta perusopetuksen kanssa, kun lukion opiskelijoita on alle sata, lienee käytännössä mahdotonta.

Lukiokoulutuksen sijainti ammatillisen koulutuksen yhteydessä saattaa ohjata joitakin opiskelijoita vain lukiokoulutukseen keskittyneeseen oppilaitokseen. Lukion opiskelijat näkevät huolta siitä, että Kokemäeltä lähdettäisiin muualle toisen asteen opiskeluihin. Lisäksi lukion opiskelijat näkevät uhkana lukiokoulutuksen laadun mahdollisen heikkenemisen.

Ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus noudattavat eri lainsäädäntöä, mikä aiheuttaa haasteita opetuksen järjestämisessä. Opetushenkilöstö on eri työaikalainsäädännön piirissä ammatillisessa ja lukiokoulutuksessa, mikä hankaloittaa opetushenkilöstön käytettävyyttä ja yhteistoimintaa puolin ja toisin. Muodollisesti kelpoisten aineenopettajien rekrytointi perusopetukseen ja lukiokoulutukseen hankaloitunee. Perusopetuksen vuosiluokkien 7-9 toimintaedellytykset heikkenevät ja opetuksen laatu saattaa heiketä.

Laadukkaan lukiokoulutuksen järjestäminen edellyttää riittävä resurssointia johtamiseen ja opetustoimintaa tukeviin palveluihin.

Synergian ammatillisen ja lukiokoulutuksen välillä arvioidaan jäävän vähäiseksi.

Lukiokoulutuksen järjestämiseen liittyvät kustannukset Kokemäen kaupungille kasvanevat. Kuntayhtymärakenteen arvioidaan lisäävän hallinnollisia kustannuksia.

Koulukeskukselta vapautuville tiloille on haettava muuta käyttöä.

6.3 Toiminnan taloudellinen kestävyys

Uusien säännösten mukaisia yksikköhintoja otetaan käyttöön vaiheittain. Vuoden 2028 yksikköhinnat määritetään kokonaan uusien säännösten mukaisesti.

Vuoden 2026 lukiokoulutuksen keskimääräinen yksikköhinta on 8 953,47 €/opiskelija. Kokemäen kaupungin saama yksikköhinta vuonna 2026 on 11 363,72 €/opiskelija. Vuosittain lukiokoulutuksen järjestämisen kulut kasvavat yleisen kustannustason nousun vuoksi. Uusien säännösten mukaiset keskimääräiset yksikköhinnat näin ollen

vuosittain korottuvat. Kokemäen kaupungin sama yksikköhinta vuonna 2028 tulee kuitenkin olemaan vuonna 2026 saatua yksikköhintaa alhaisempi säännösmuutosten vuoksi. Keskimääräisten yksikköhintojen korotus siis auttaa, mutta ei pelasta.

Eduskunta on hyväksynyt lain lukiolain muuttamisesta (22.12.2025/1363). Lakimuutokseen perustuen koulutuksen järjestäjän on perittävä Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen (EU- ja ETA-alueen) ulkopuolisten maiden kansalaiselta lukuvuosimaksu tässä laissa tarkoitettuun koulutukseen hyväksytyltä opiskelijalta, joka hakee oleskelulupaa opiskelun perusteella tai oleskelee maassa opiskelun perusteella myönnettyllä oleskeluluvalla.

Lukuvuosimaksun suuruus on vähintään lukiokoulutuksen keskimääräinen yksikköhinta. Lukuvuosimaksu määräytyy ensimmäisenä opiskeluvuotena voimassa olleen yksikköhinnan perusteella koko opintojen ajalle. Kokemäen kaupungin sivistyslautakunta on päättänyt 1.8.2026 aloittavien kolmansien maiden opiskelijoiden lukuvuosimaksuksi 10 500 €/opiskelija.

Mikäli Kokemäen kaupunki luopuisi lukiokoulutuksen järjestämisluvasta, VOS-rahoitus poistuisi, mutta myös lukiokoulutuksen kustannukset poistuisivat. Lakisääteinen asukasperusteinen rahoitusosuus kuitenkin säilyisi. Lisäksi kunnat myöntävät usein täydentävää lisärahoitusta koulutuskuntayhtymille. Tämän ns. alijäämähyvityksen osuus saattaa olla satojen tuhansien eurojen luokkaa vuosittain. Lisäksi vuosittain kuntayhtymä saattaa lähettää ns. taseauslaskun, jonka suuruus saattaa olla kymmeniä tuhansia euroja. Lakisääteistä lisärahoitusvastuuta koulutusta järjestäville tahoille ei kuitenkaan ole.

6.4 Toiminnan pedagoginen kestävyys

Arvio henkilöstötarpeesta perustuu nykyiseen opiskelijamäärään eli noin sataan opiskelijaan. Laadukkaan lukiokoulutuksen turvaamiseksi tarvitaan lukiokoulutuksen järjestämiseen keskittyvä rehtori, sihteeri palveluita sekä muita opetusta tukevia palveluita.

Alla olevalla taulukolla on esitetty opetushenkilöstön tarve nykyisellä opiskelijamäärällä. Opetettavien aineiden yhdistelmät perustuvat todennäköisiin opettajien muodollisiin kelpoisuuksiin.

Opetettavat aineet	Arvio henkilöstötarpeesta
Äidinkieli ja kirjallisuus sekä suomi toisena kielenä	1,3
Englannin ja ranskan kieli	1,3
Ruotsin kieli ja opinto-ohjaus	1
Maantiede ja biologia	0,5
Matematiikka, fysiikka, kemia sekä tieto- ja viestintätekniikka	2,8
Filosofia, psykologia ja uskonto	1,2
Historia, yhteiskuntaoppi ja elämäntietä	1
Liikunta ja terveystieto	0,5
Musiikki	0,3
Kuvataide	0,2
Erytisopetus	0,6

Lukiolain mukaan opiskelijalla, jolla on kielellisten erityisvaikeuksien tai muiden oppimisvaikeuksien vuoksi vaikeuksia suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada erityisopetusta ja muuta oppimisen tukea yksilöllisten tarpeidensa mukaan. Tukitoimet toteutetaan opetushenkilöstön yhteistyönä. Erityisopettaja voi auttaa opiskelijaa löytämään sopivia opiskelustrategioita sekä antaa tukea ja ohjausta opiskelutaitojen kehittämiseen, kokonaisuuksien jäsentämiseen, tehtävien aikatauluttamiseen ja valmiiksi saamiseen sekä itsenäiseen ja tavoitteelliseen opiskeluun.

Saattaa olla, että kuvatuilla opetettavien aineiden yhdistelmillä ei pystytä opetusta työjärjestysteknisesti järjestämään. On myös mahdollista muodostaa opetettavien aineiden yhdistelmiä hieman toisin aineenopettajien muodollisista kelpoisuuksista riippuen. Yhteistyömahdollisuuksia ammatillisen ja lukiokoulutuksen välillä saattaisi löytyä matematiikan, äidinkielen ja kirjallisuuden, englannin ja ruotsin kielten sekä yrittäjyysopintojen osalta. Opetushenkilöstön yhteiskäyttö siirtymän päässä olevan yläkoulun kanssa saattaa olla työjärjestysteknisesti hyvinkin haastavaa. Tällä hetkellä aineenopettajista seitsemän opettaa vain lukiossa, kymmenen vain yhteiskoululla ja kymmenen sekä lukiossa että yhteiskoululla.

7 Miten arvotetaan eri vaihtoehtoja lukiokoulutuksen järjestämisessä?

Miten suhtaudutaan lukiokoulutuksen järjestämisestä muodostuviin kustannuksiin?

Alustavien suuntaa antavien laskelmien perusteella lukiokoulutuksen järjestäminen kunnan omana toimintana on kustannustehokkaampaa.

Millainen sopimus saataisiin neuvoteltua ammatillisen koulutuksen kuntayhtymän kanssa?

Mahdollinen täydentävä lisärahoitus koulutuskuntayhtymälle perustuisi sopimukseen. Sopimusta laadittaessa olisi huomioitava myös muodostuuko kuntayhtymälle mahdollisuus vuosittaisen tasauslaskun lähettämiseen kertyneiden kustannusten perusteella.

Tavoitteet opiskelijamäärän kasvattamiseksi?

Jotta riippuvuus perusopetuksen järjestämisestä ei olisi välttämätön, pitäisi lukion opiskelijamäärän olla arviolta lähes kaksinkertainen nykyiseen opiskelijamäärään verrattuna.

Modernit tilat uudessa rakennuksessa?

Mikäli lukiokoulutukselle rakennettaisiin uudet tilat esimerkiksi ammatillisen koulutuksen kampuksella, lisäisi se lukion vetovoimaisuutta.

Lukiokoulutuksen laatu?

Lukiokoulutuksen järjestämistä ohjaa voimakkaasti lainsäädäntö, joka osaltaan takaa lukiokoulutuksen laadukkaan järjestämisen. Riittävä resurssointi opetustarjontaan, johtamiseen ja opetustoimintaa tukeviin palveluihin on tarpeen.

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen yhteistyö?

Nykyinen järjestelmä rakentuu hyvin vahvasti perusopetuksen ja lukiokoulutuksen väliselle yhteistyölle, joka pystytään toteuttamaan joustavasti samassa kiinteistössä osittain yhteisen opetushenkilöstön kanssa. Erillisissä kiinteistöissä yhteistyön toteuttaminen työjärjestysteknisesti osoittautunee varsin haastavaksi. Muuttuuko lukiokoulutuksen järjestäminen luontevasta arjen yhteiselosta erikseen järjestettäväksi toiminnaksi?

8 Lähteet

Kokemäen kaupungin verkkosivujen Kuntakorttibotti

Kokemäen kokoomuksen valtuustoryhmän valtuustoaloite 15.12.2025

Kuntaliiton verkkosivut: www.kuntaliitto.fi

Kuntaliitto, Kyösti Värriin blogi 5.5.2022:

<https://www.kuntaliitto.fi/blogi/2022/koulutuskuntayhtymat-lukiokoulutuksen-jarjestajina>

Kuntaliitto, Kyösti Värriin blogi 29.4.2025:

<https://www.kuntaliitto.fi/blogi/2025/lukiokoulutuksen-rahoitusjarjestelma-muuttuu>

Lukiolaki ja -asetus: www.finlex.fi

Opetushallituksen verkkosivut: www.oph.fi

Opetus- ja kulttuuriministeriön verkkosivut: www.okm.fi

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän raportit: www.vos.oph.fi

Opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimukset: www.finlex.fi

Tekoälypalvelut, Google

Yleisradio Oyn verkkosivut: www.yle.fi